

Un număr vechiu 2 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

Director : DIMITRIE ALEXANDRESCO

Decanul Facultății de Drept din Iași, fost Procuror-general la Inalta Curte de Casație

Prim-Redactor : EMANOIL DAN

Licențiat în drept, avocat

Redactor-proprietar : I. S. CODREANU

Licențiat în drept și științe de Stat, avocat

ABONAMENTUL

Pe an, în România, cu Tabla . . . 45 lei
 6 luni 20 »
 3 luni 10 »
 Streinătate 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

Apare de două ori pe săptămână
 sub direcțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
București, CALEA RAHOVEI, 5
 Lângă Palatul Justiției
 = TELEFON 16/98 =

Urăm cititorilor noștri ca anul nou ce a sosit să le fie cu sănătate și spor la toate, spre a putea să ne plătească cu plăcere abonamentele datorite, expediindu-ne costul prin mandat postal, sau la prezentare plătind reprezentanților noștri autorizați Ion Bacicu, redactor și D. Niculescu, încasator, pentru provincie și G. Petculescu, pentru capitală, numai în schimbul chitanțelor ce vor primi.

„CURIERUL JUDICIAR“

SUMAR

— 1 Ianuarie 1916 de d-l Em. Dan.

JURISPRUDENȚĂ

— Curtea de Casație s. I și Curtea de apel București s. II: *Raluca Nedelcovici cu Maria Ionescu*: (Donațiunile între soți, deghizate sau făcute prin persoane interpose, spre a fraudă legea, sunt nule, anulabile sau numai reductibile și dacă colaterali soțului donator pot exercita asemenea acțiuni?) cu o **Notă** de d-l profesor D. Alexandresco;

— Curtea de Casație s. II: *Procurorul General al Curții de apel București în cauza lui Elian Stanculescu* (Pentru a se ști dacă o infracțiune este consumată sau dacă nu e decât o tentativă ori o infracțiune săvârșită dar neisbită, trebuie să se examineze, nu dacă autorul și-a atins scopul propus, ci numai dacă faptul imputat reunește toate condițiunile cerute de lege pentru existența acelei infracțiuni), cu o **Notă** de d-l prof. I. Tanoviceanu.

1 Ianuarie 1916

Se împlinește un an jumătate dela data declarării războiului și suntem încă departe de pace. Din potrivă, cu cât lupta se prelungește, cu atât furia luptătorilor crește, așa că multe din marile principii cari constituiau patrimoniul civilizațiunii omenesti, au fost strivite de pumnul brutal al forței.

Tratatele de pace au devenit petice de hârtie, așa că noțiunea de respect al cuvântului dat nu mai e decât o glumă, iar justiția și umanitatea, sunt două vechituri a căroră invocare nu mai provoacă decât surâsuri.

Geniul omenesc atât de mare și util când lucrează în interesul binelui obștesc, a dovedit cu prisosință că știe nu numai să creeze, dar și să distrugă cu o furie neînfrănată.

De când e lumea a existat luptă între forță și drept, niciodată însă atât de aprigă ca acum.

Cu cât ne urcăm spre trecut, cu atât noțiunea de drept se micșorează până ce dispare cu desăvârșire, așa că nu mai întâlnim decât forța, și din potrivă, cu cât ne apropiem de prezent, cu atât noțiunea de drept o vedem făcându-și drum tot mai larg în raporturile dintre oameni.

Dreptul, în raporturile dintre oameni, a adus transformări fundamentale. Dreptul la viață, dreptul de proprietate, dreptul de a munci, de a avea o credință, de a exprima o gândire, etc., sunt cuceriri pe cari omenirea le-a dobândit cu multe lupte și cu mari suferinți.

Negreșit, mai este drum lung de străbătut până la perfectibilitatea aplicațiunii principiilor de dreptate dobândite, totuși existența lor face viața tuturilor, dacă nu mulțumită, cel puțin suportabilă. Timpul vă scoate tot mai mult în relief lipsurile și imperfecțiunile de astăzi; ceea ce însă e cert, este că deja de pe acum nicio reformă oricât de radicală și oricât ar fi menită să revoluționeze actuala alcătuire socială, nu mai înspăimântă pe nimeni, întrucât prin această reformă se poate realiza mai multă dreptate, mai mult bine, în favoarea individului și a obștii.

Dar dacă în raporturile dintre oameni dreptul a avut o atât de binefăcătoare influență, în raporturile dintre state însă, n'a făcut decât foarte puțin.

O rază de lumină a apărut la Haga, dar iluziile ne-au fost spulberate de măcelul actual,

de această sfâșiere dintre oameni care este mult mai monstruoasă și înfiorătoare decât cea din starea de sălbăticie.

Intr'un cuvânt, războiul actual tinde să distrugă munca acumulată timp de veacuri a atâtor generațiuni, patrimoniul de civilizație dobândit cum ziceam, cu atâta trudă și jertfe.

Și în fața acestui atentat odios, este cu neputință să-mi închipui că omenirea va stă cu brațele încrucișate, că nu va căuta prin toate mijloacele să-și apere bunurile dobândite.

Negreșit, pentru moment numai, forța va avea cuvântul hotărîtor, dar după sfârșitul luptei, cred că omenirea va ști să găsească mijloacele pentru a-și asigura liniștea, o liniște cât mai îndelungată, dacă nu chiar permanentă.

Sunt mulți, foarte mulți, cari susțin că liniștea permanentă de care vorbesc, este o chimeră, un vis cu atât mai nerealizabil cu cât războiul este un fenomen tot așa de natural ca viața, ca moartea; și deci el nu va dispărea decât odată cu omenirea.

Mă îndoiesc de temeinicia acestei teorii.

Pentru ce ar fi războiul un fenomen natural?

Este mai natural ca statele în raporturile lor să trăiască pe baza acelorași principii de dreptate, de viață și de liberă dezvoltare ca și indivizii, sau este mai natural ca statele să se pîndească unele pe altele pentru ca la anumite epoci, cu temei sau fără temei, să se sfâșie între ele?

Nu cred că această din urmă teorie homo homini lupus, poate fi adevărată.

Pentru ce am admite o atât de fundamentală deosebire între raporturile dintre indivizi și cele dintre state?

Ce este în definitiv statul altceva decât o grupare de indivizi?

Pentru ce omul luat individual să fie om, capabil a-și adapta cele mai frumoase însușiri, și pentru ce o grupare de oameni, Statul, să poată deveni o adunătură de fiare?

Cum este cu puțință ca instinctul sălbatic să nu existe în individ și acest instinct să apară de îndată ce individ cu individ se grupează și formează statul?

Eu cred profund că este mult mai natural ca ceea ce opera de civilizație a făcut în mic, în raporturile dintre indivizi, să facă și în mare, în raporturile dintre state.

Nu-mi propun să intru în analiza mijloacelor, fiind numai să constat că încercările de până acum, încercări cari au culminat în conferința dela Haga, au fost mai mult operă de diletant, așa că n'au putut da rezultate apreciabile.

Asigurarea liniștei permanente a omenirii, este o operă atât de gigantică, încât curcerea ei nu s'a putut nici odată concepe fără existența unei din cele mai formidabile revoluțiuni sociale.

Această revoluțiune socială o avem, este războiul actual, și dacă nici după cataclismul de astăzi nu vom ști să asigurăm omenirii liniștea de care vorbeam, atunci cu drept cuvânt vom putea fi considerați nu numai ca cea mai sălbatică generație, dar și ca cea mai nemernică.

*

Lupta despre care vorbesc mai sus trebuie întreprinsă de pe acum și trebuie astfel pregătit terenul, încât în momentul începerii tratativelor de pace, mijloacele principale ce duc la soluție, să fie deja găsite, formulate și impuse.

Zic impuse, fiindcă am convingerea pe care nu mi-a clintit-o niciuna din victoriile ușor dobândite până acum de cei cari lupt pentru triumful forței, că tot dreptatea va birui.

Această pregătire a terenului o socotesc eu atât mai posibilă în momentele actuale, cu cât cred că masele adânci ale popoarelor, din instinct doresc o schimbare fundamentală a lucrurilor, care să le asigure liniștea.

Și în ziua în care masele vor fi pătrunse de dreptatea cauzei, în ziua aceia orice încercare de a le clinti și de a le cere jertfe pentru motive isvorîte din beția de glorie și din fumul cavalerilor, vor fi zadarnice.

*

Unul din mijloacele menite să asigure omenirii liniștea, este să se recunoască fiecărui stat mare sau mic, fiecărui neam de același sânge, de aceeași credință și vorbind aceeași limbă, dreptul de a trăi și a se dezvoltă în deplină libertate.

Este destul să enunți acest mijloc pentruca imediat să-ți vină în minte situațiunea țării și a neamului nostru.

România este un stat mic și în afară de cei din regatul liber, sunt milioane de români cari trăesc sub jug străin. Este deci limpede și firesc ca în măsura puterilor sale, România să sprijine acțiunea acelor cari luptă pentru dreptate, pentru dreptul la viață și al celor mici și pentru dreptul naționalităților.

Știam din chiar momentul izbucnirii războiului ce anume scopuri urmăresc beligeranții, și chiar dacă asupra acestor scopuri ar mai fi existat îndoială, cele 18 luni cari s'au scurs, au făcut lumină deplină.

Triumful puterilor centrale ar însemna triumful forței și deci nimicirea oricăror speranțe de liniște în viitor și de aplicare a principiului naționalităților.

Am credința profundă și neclintită că țara mea nu va da niciodată sprijinul său unei asemenea opere monstruoase, care de altfel ar sdrobi și interesele țării și speranțele legitime ale neamului,

Locul României este în rândurile acelor cari luptă pentru dreptate.

EM. DAN

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. I

Audiența dela 2 Noembrie 1915

Președenția d-lui C. R. MANOLESCU Președinte

Raluca Nedelcovici cu Maria Ionescu

Soți.—Donațiuni între soți.—Deghizare — Nulitate. — Dreptul moștenitorului colateral a o cere. — (Art 940 c. civil)

*Donațiunile între soți, deghezate sau făcute prin persoane interpuse, spre a fraudă legea, fiind nu numai reductibile, ca cele indirecte, dar chiar nule, nulitatea lor se poate cere de orice moștenitor care are interes și, prin urmare, și de moștenitorii colaterali ai soțului donator *).*

Decizia 609/915.—Casată, după recursul făcut de Raluca Nedelcovici, decizia No. 184/914**) a C. de apel București s. II, dată în proces cu Maria Ionescu.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-nul consilier V. Bossy;

Pe d-l avocat Boambă, în desvoltarea motivului de casare; și

Pe d-l avocat Comșa, în combateri.

Deliberând

Asupra motivului de casare:

«Rea interpretare și violarea art. 94) c. civ. al. II. Curtea

*) Acest rezumat a fost publicat în No. 82/915, pag. 674.

**) A se vedea tot în acest număr la pag. 7.

de apel constată în fapt că Tănase Ionescu, fratele meu azi decedat, a făcut soției sale Maria Ionescu o donație deghezată și prin persoane interpuse, o jumătate din imobilul din București str. Rinocer 21 totuși respinge cererea mea de anulare pe motivul că asemenea donațiuni deghezate nu pot fi anulate decât în folosul moștenitorilor rezervatari adică redate ca o sancțiune a rezervei. Judecând astfel nesocotește dispozițiunile art. 94) C. civ. care cuprinde două idei clare: în aliniatul I declară reductibile donațiunile făcute pe față, sincere, directe sau indirecte, iar prin al. II declară nule, nu reductibile toate donațiunile deghezate și prin persoane interpuse, nulitate ce poate fi invocată și de colaterali».

Având în vedere decizia supusă recursului din care se constată că Tănase Ionescu, fratele recurentei și soțul intimatei, vânzând un imobil lui C. Nisipeanu, fratele intimatei, iar acesta vânzându-l, la rândul său, surorii sale, care era soția lui Tănase Ionescu, Curtea de apel constată din diferite fapte și împrejurări că, sub aceste vânzări succesive, se ascunde o donațiune deghezată, pe care Tănase Ionescu a făcut-o soției sale, consideră însă că o asemenea donațiune nu este anulabilă, decât dacă este făcută în favoarea unei persoane incapabilă de a primi și reductibilă dacă întrec cotitatea disponibilă, atunci când există erezi rezervatari, ceea ce nu este cazul în speță, și de aceea a respins acțiunea prin care recurenta, sora lui Tănase Ionescu, a revendicat dela intimată acel imobil;

Că, prin motivul de casare invocat se aduce în judecata acestei Inalte Curți chestiunea de drept de a se ști dacă donațiunile deghezate, făcute între soți, sunt anulabile sau numai reductibile decâteori întrec cotitatea disponibilă, atunci când sunt herezi rezervatari;

Considerând că art. 940 c. civ. prevede că soții nu pot să-și dăruiască indirect mai mult decât se arată mai sus și că orice donațiune deghezată sau făcută unei persoane interpuse este nulă;

Considerând că, prin acest articol, legiuitorul a făcut deosebire, în ce privește donațiunile între soți, între donațiunile indirecte, care nu pot trece peste cotitatea disponibilă între soți și, deci, sunt reductibile, și între donațiunile deghezate sau făcute prin persoane interpuse, pe care le-a declarat nule, iar nu numai reductibile;

Considerând că, această deosebire cu sancțiuni diferite, pe care a făcut-o legiuitorul prin cele două aliniate ale art. 940, se explică prin aceea că, în cazul unei donațiuni indirecte, natura actului și persoana donatorului nefiind ascunsă, existența donațiunii poate fi ușor constatată, și de aceea a prevăzut numai sancțiunea reductibilității, pe când, în cazul unei donațiuni deghezate sau făcută prin persoană interpuse, ceea ce constituie o fraudă la lege, legiuitorul a edictat o sancțiune mai severă, aceea a nulității, pentru că proba unei asemenea donațiuni va fi mai greu de făcut și că în primul caz, soțul donator poate ușor revoca donațiunea, pe când în al doilea caz această revocare ar fi, dacă nu imposibilă dar foarte anevoioasă, din cauza probelor de administrat;

Considerând că nu se poate susține că ambele aliniate ale art. 94, se referă la un singur fel de donațiuni și că, prin urmare, fie făcute indirecte, fie deghezate sau prin persoane interpuse, ele vor fi reductibile dacă întrec disponibilul, de oarece legiuitorul a făcut în această privință o deosebire formală și expresă pentru motivele arătate în considerentul precedent, și a prevăzut sancțiuni diferite;

Că nu se poate zice că, prin sancțiunea nulității cu care legiuitorul prin al. II al art. 940 lovește donațiunile deghezate, a înțeles reductibilitatea prevăzută prin al. I pentru donațiunile indirecte, de oarece o asemenea inadvertență de a întrebuița cuvântul nulitate în loc de reductibilitate nu se poate presupune în contra textului formal al legii, text care se explică prin considerațiunile arătate mai sus;

Considerând că, donațiunile între soți deghezate, sau prin persoane interpuse fiind nule, iar nu numai re-

ductibile, nulitatea lor se poate cere de către orice moștenitor care are interes ;

Considerând că, în speță, fiind constatată în fapt și deci în mod suveran de către instanța de fond, că este vorba de o donațiune deghizată făcută de Tănase Ionescu soției sale, intimată în recurs, constatare care nici n'a fost atacată cu recurs, Curtea de apel a interpretat greșit art. 940 c. civ. și deci l'a violat, când a decis că o asemenea donațiune nu poate fi anulată după cererea recurentei, care este sora donatorului, ci numai redusă la cotitatea disponibilă dacă cererea s'ar fi făcut de un erede rezervatar, ceea ce nu este cazul în speță ;

Că, prin urmare, motivul de casare este fondat și cătă să fie admis

Pentru aceste motive, Curtea casează, etc.

OBSERVAȚIE.— Decizia Curței de casație, ce publicăm astăzi, este foarte importantă. Ea interpretează, după părerea noastră, în mod juridic art. 940 din codul civil, care a dat loc la multe discuții.

După ce art. 939 din codul civil statornicește partea disponibilă dintre soți, față cu copiii născuți din altă căsătorie (1), art. 940 din același cod prevede sancțiunea în privința liberalităților făcute în disprețul acestui text, ceea ce este foarte înțelept, căci dacă legea s'ar fi mărginit a stabili o parte disponibilă între soți, fără nicio sancțiune, ei n'ar fi lipsit de a fraudă legea și de a face în mod indirect ceea ce ei sunt oprizi de a face *rectă viă*. Art. 940 și 941 au tocmai de scop împiedicarea acestor fraude.

Prin urmare, soții nu pot nici prin contractul lor matrimonial, nici în timpul căsătoriei, să-și dăruiască sau să-și lase prin testament (2), direct sau indirect, mai mult decât s'a dispus prin art. 939 din codul civil.

Art. 940 din codul civil distinge donațiunile indirecte și cele deghizate sau făcute prin persoane interpuse, ocupându-se de cele dintâi în paragraful 1, iar de cele de al doilea în paragraful 2 al acestui text.

Care este însă sensul acestui text? Deși chestiunea este foarte controversată, totuși atât doctrina cât și jurisprudența sunt aproape unanime

(1) Vezi, asupra acestui text, Zachariae, *Handbuch des fr. Civilrechts*, IV, § 700, pag. 352 (ed. Crome); Kohler, *Ueber den beschränkten Freiheit des zweiter Ehegatten*; Windscheid, *Zur Lehre des Cod. Na. oleon. von der Ungültigkeit des Rechtsgeschäftes*, pag. 109, nota 60; P. Vincent, *De la quotité disponible entre époux en droit français et dans les principales législations étrangères* (teză pentru doctorat, Paris, 1896), etc.

(2) Cuvintele a *dăru*, care se văd în art. 939 și 940 C. civil, cuprind, în adevăr, orice liberalități, atât cele care s'ar face prin donațiuni între vii, cât și prin testament. Cpr. C. Craiova, *Curierul Judiciar* din 1900, No. 68 și *Dreptul* din 1901, No. 22, precum și alte autorități citate în tom. IV, partea I-a, al Coment. noastre, pag. 749, nota 4.

Căsătoriile de al doilea fiind rău văzute de legiuitor, din cauză că adeseori sunt obijduitoare pentru copiii născuți dintr-o căsătorie anterioară, încă dela Romani, soțul, care, având copii, se căsătorie de al doilea, nu putea să lase prin testament mașinei sau tatălui vitrig (*noverca vel vitrico*), decât partea convenită unui copil născut din prima însoțire (L. 6, Pr., și L. 9 Pr., Cod. *De secundis nuptiis*, 5, 9), dispoziție care trecând în edictul lui Francisc al II-lea din 1560, supranumit *l'edit des second's noccs*, opera ilustrului cancelar *de L'Hopital*, a devenit, cu oarecare schimbări, art. 1098 din codul francez, care a trecut și în codul nostru.

spre a distinge liberalitățile indirecte de cele deghizate sau făcute prin persoane interpuse.

Liberalitățile indirecte fiind făcute pe față și fără nici-o fraudă, nu sunt nule, ci numai *reductibile*, ca și liberalitățile directe, de câteori întrec partea disponibilă (3) reducerea neputând fi cerută decât de moștenitorii rezervatari, soluție aplicabilă și donațiunilor manuale, care, în realitate, nu sunt decât niște liberalități indirecte.

Cât pentru donațiunile deghizate și cele făcute prin persoane interpuse, jurisprudența și doctrina le declară, cu drept cuvânt, *anulabile* în toate cazurile, fie că întrec sau nu partea disponibilă, fie că au fost făcute prin contractul de căsătorie sau în timpul căsătoriei, și fără a se cerceta scopul care a impins pe soți a recurge la simulație. Acest sistem se întemeiază atât pe spiritul legii, cât și chiar pe textul art. 940 § 2, care declară asemenea donațiuni *nule* (4).

În adevăr, dacă s'ar admite validitatea donațiunilor deghizate dintre soți sau făcute între ei prin persoane interpuse, în timpul căsătoriei, dispoziția art. 937 din codul civil, care, în interesul ordinii publice, prevede revocabilitatea lor, ar deveni cu totul iluzorie, după cum foarte bine observă Curtea din Iași (5), fiindcă soții n'ar avea decât să recurgă la donațiuni deghizate, pentru că ele să rămâe valide, cel puțin până la concurența părții disponibile, în detrimentul drepturilor și aspirațiilor altor persoane.

Rațiunea acestei distincții între liberalitățile indirecte și cele deghizate sau făcute prin persoane interpuse, este lesne de priceput. Donațiunile indirecte fiind făcute pe față și fără nici o fraudă, după cum am spus mai sus, nu eră nici o rațiune ca legea să le fi tratat cu asprime excepțională, pe când donațiunile deghizate și cele făcute prin persoane interpuse constituiesc o simulație și o fraudă, pe care legea nu o putea lăsa nepedepsită.

Această distincție între liberalitățile indirecte și cele deghizate sau adresate unor persoane interpuse, este foarte bine făcută prin decizia Curței din Iași, de care am vorbit mai sus, și printr-o decizie veche a Curței din Toulouse, care este foarte bine motivată (6).

Liberalitățile deghizate și cele făcute prin persoane interpuse, nefiind numai reductibile, ci fiind

(3) Vezi C. Iași, *Dreptul* din 1883, No. 68; Cas. rom., Bult. 1908, pag. 1085 și *Dreptul* din 1908 No. 63, precum și multe alte autorități citate în tomul IV, partea I-a, al Coment. noastre, p. 769, nota 1.

(4) Vezi, în acest sens, numeroasele autorități române și străine, citate în tom. IV, partea I-a, al Coment. noastre, pag. 769, nota 4. Cu toate acestea, chestiunea este foarte controversată, și mai multe sisteme se găsesc în prezentă. Vezi aceste sisteme pe larg expuse în Pand. fr., v¹ *Don. et testaments*, 12495 urm. și în Répert. Sirey, v⁰ *Donations entre vifs*, 6156 urm. Mai vezi Planiol, III, 3254, etc.

(5) Vezi *Dreptul* din 1883, No. 68. Cpr. și C. Paris, D. P. 70, 2, 221.

(6) Vezi *Dreptul* din 1883, No. 68, consid. dela pag. 562 și Répert. Dalloz, v⁰ *Desp. entre vifs*, 945, pag. 327, nota 1.

anulabile, după cum foarte bine decide Curtea de casație prin decizia ce adnotăm, chestiunea este de a se ști: cine poate propune în specie nulitatea?

După o părere se susține că nulitatea statornicită de art. 940, nu poate fi propusă decât de persoanele în folosul cărora ea a fost creată, adică: de către moștenitorii rezervatari, în specie, copiii născuți din căsătorii anterioară și numai de ei⁽⁷⁾

După un alt sistem mult mai juridic, admis de Curtea de casație prin decizia ce publicăm astăzi, se recunoaște însă dreptul de a propune nulitatea, fie pe cale de acțiune, fie pe cale de excepțiune, nu numai moștenitorilor rezervatari, dar și tuturor celor interesați, prin urmare: moștenitorilor nerezervatari și însuși dăruitorului sau creditorilor săi, anteriori sau posteriori donațiunii, în baza art. 974 C. civil.

În adevăr, de câteori donațiunea este anulabilă, pentru un viciu de formă sau din cauza unor considerații de ordine publică, precum este în specie, nulitatea poate fi propusă de oricine are interes⁽⁸⁾.

Zicem că, în specie, ordinea publică este în cauză, fiindcă nulitatea are de scop de a opri, printr'o sancțiune energetică, pericolul ce ar putea să rezulte dintr'o donațiune frauduloasă⁽⁹⁾.

Nulitatea liberalității nu poate însă fi cerută și admisă, decât în marginele părții ce se reclamă. Astfel, moștenitorul pentru o a patra parte nu poate cere nulitatea liberalității deghizată sau făcută prin persoane interpuse, decât pentru partea ce i se cuvine în succesiune⁽¹⁰⁾.

Liberalitatea, odată anulată, nulitatea își produce efectele sale nu numai între părțile contractante, dar și în contra terților cari au dobândit drepturi reale *a non domino*, adică: dela soțul care nu eră proprietar; și fiindcă, în specie, simulația dintre soți constituie o fraudă la o lege care interesează ordinea publică, dovada ei va putea fi făcută de cel care o invoacă, prin toate mijloacele: martori, prezumpții, și aceasta chiar între părțile contractante⁽¹¹⁾.

Acțiunea prin care se tinde a se dovedi că

soții au recurs la un contract cu titlu oneros sau la o interpunere de persoane spre a ascunde o liberalitate, se prescrie prin 30 de ani, conform dreptului comun (art. 1890).

Acest termen începe a curge din ziua morții dăruitorului, pentrucă atunci se deschide acțiunea în nulitate.

Acestea am avut de spus asupra interesantei și importante decizii a Curței de casație, ce publicăm astăzi. Această decizie este, după părerea noastră, juridică din toate punctele de vedere, și ne pare bine că Înalta Curte s'a reîntors astăzi la adevăratele principii, revenind asupra deciziei sale anterioare din 1910, pe care am menționat-o mai sus.

Iași

D. ALEXANDRESCO

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. II

Audiența dela 4 Mai 1915

Președinția d-lui VICTOR ROMNICEANU, președinte

Procurorul general al Curței de apel București în cauza lui
Elian Stănculescu

Înșelăciune. — Trimiterea prin poștă a unei scrisori de valoare, conținând niște hârtie albă. — Manopera întrebuițată de debitor față de creditor. — Neatingerea scopului urmărit. — Dacă delictul este consumat — Art. 332 și 333 c. penal);

Pentru a se ști dacă o infracțiune este consumată sau dacă nu e decât o tentativă ori o infracțiune săvârșită dar neisbutită, trebuie să se examineze, nu dacă autorul și-a atins scopul propus, ci numai dacă fapțul imputat reunește toate condițiunile cerute de lege pentru existența acelei infracțiuni).*

Decizia 1213/915. — Casată, după recursul făcut de d-l Procuror-general al Curței de apel București, decizia corecțională a Curței de Apel s. III cu No. 22/915**), dată în procesul dintre I. Dumitrescu ca parte civilă cu Elian D. Stănculescu pentru înșelăciune.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză;
Pe d-l procuror M. Vidrașcu, în concluziuni.

Deliberând,

Asupra motivului de casare:

«Violarea art. 332 c. p.

«Fapțul imputat inculpatului Elian Stănculescu așa după cum rezultă din instrucția făcută în cauză, din ordonanța d-lui jude-instructor și după cum îl constată și tribunalul, prin sentința sa, întrunește elementele delictului prevăzut de art. 332, și pedepsit de art. 333 c. pen. Din momentul ce inculpatul a făcut toate actele de execuțiune, nu mai poate fi vorba de o tentativă de delict și nici de un delict neisbutit, ci de un delict consumat în întregime; chiar dacă delictul nu s'a folosit de înșelăciunea săvârșită, destul numai că folosul

*) Acest rezumat a fost publicat în No 67/915, p. 554.

**) Această decizie a adoptat în totul faptele și motivele din sentința Trib. Teleorman s. I, No 2384/914, ce a fost publicată în *Curierul Judiciar* din 1914 No 63, pag. 513-515 și prin care s'a absolvit Elian D. Stănculescu pentru faptul ce i se imputa.

(7) Vezi, în acest sens, Cas. rom. B.II, 1910 p. 1183 și *Dreptul* din 1910, No. 73, p. 583, precum și alte autorități citate în tom. IV, partea 1-a, al Coment. noastre, pag. 771, nota 2.

(8) Vezi, în acest sens, numeroasele autorități române și străine citate în tom. IV menționat, pag. 772, nota 1. Vezi asupra acestei delicate controverse, asupra căreia Curtea noastră de casație a dat hotărâri și într'un sens și într'altul, V. Minei, *Dreptul* din 1914, No. 29, pag. 228 urm. (Fundamentul juridic al nulității donațiunilor între soți, deghizate sau făcute prin persoane interpuse).

(9) Vezi Demolombe, XXIII, 615. — *Contră*: Laurent, XV, 414.

(10) C. Iași, decizia mai sus citată și publicată în *Dreptul* din 1883, No. 68.

(11) Cpr. C. Galați, *Dreptul* din 1909, No. 75 (cu observ. noastră), precum și alte autorități citate în tom. IV, partea 1-a, menționat, pag. 772, nota 5. — Vezi încă C. București, *Dreptul* din 1897, No. 74, pag. 616.

său și prejudiciul reclamantului a fost posibil, oricare ar fi fost rezultatul;

«În speță e chiar vorba de un prejudiciu real al reclamantului deoarece inculpatul afirmă și la interogatoriu luat că a pus în plic hârtie monedă în valoare de 500 lei, în contra evidenței și cu toate probele aduse în sarcina lui, din care rezultă în mod neîndoios, că el a pus în plic numai scrisoarea pe care o recunoaște și două foi albe de scrisori comerciale».

Având în vedere că Curtea de apel, prin decizia atacată cu recurs, care adoptă în totul motivele primei instanțe, constată în fapt, că Elian Stăuculescu, în scop de a paraliza o creanță de 500 lei, pe care lancu Dumitrescu o avea de încasat dela soția lui, a trimis pe adresa lui Dumitrescu, o scrisoare de valoare pentru o sumă egală cu cea datorită în care a pus în loc de hârtie monedă, niște foi albe; că, Dumitrescu având bănueli că scrisoarea ce i-a fost adresată nu conține valoarea declarată, a deschis scrisoarea chiar în oficiul poștal, în fața funcționarilor și a constatat că nu conținea decât hârtie albă; că aceste fapte, odată stabilite Curtea declară apoi, în drept, că, ele constituiesc o tentativă de înșelăciune, sau cel mult un delict de înșelăciune săvârșit dar neizbutit și întrucât art. 332, 333 c. p., nu pedepsește decât delictul de înșelăciune consumat, pronunță absolvirea inculpatului;

Considerând că, pentru a se ști dacă o infracțiune este consumată sau dacă nu e decât o tentativă ori o infracțiune săvârșită dar neizbutită trebuie să se examineze, nu dacă autorul și-a atins scopul propus, ci numai dacă faptul imputat reunește toate condițiunile cerute de lege pentru existența acelei infracțiuni;

Considerând că în fapt, instanța de fond constată că scopul ce inculpatul își propusese să atingă, era stingerea datoriei soției sale, către reclamant în sumă de 500 lei; că toate manoperile frauduloase întreprinse de inculpat, tindeau la dobândirea unei dovezi, pe care să o poată opune reclamantului pentru stingerea creanței lui; că prin aceste manopere, inculpatul a reușit în adevăr, să obțină, dela oficiul poștal de trimitere, o dovadă în senzul că inculpatul a expediat reclamantului o scrisoare încărcată în valoare de 500 lei;

Că această scrisoare a fost remisă reclamantului, sub luare de chitanță de către oficiul poștal al localui de destinație;

Că prin urmare, dovada de predare a scrisorii încărcată, unită cu dovada remiterii aceleiași scrisori în mâna destinatarului, constituiau liberarea soției inculpatului, față cu reclamantul până la proba contrarie;

Că, așa fiind, în momentul descoperirii fraudei, delictul de înșelăciune, imputat inculpatului era pe deplin consumat ne mai rămânând de executat niciun act pentru obținerea liberațiunii ce inculpatul își propusese să obțină;

Considerând, că ceia ce a urmat după remiterea scrisorii în chestiune, în mâinele reclamantului, nu poate avea alt caracter decât al unor probe ce păgubașul încerca să adune spre a proba delictul comis și a înlătura astfel forța probantă a dovezilor ce inculpatul își fabricase pentru a dovedi stingerea creanței soției sale;

Că prin urmare, absolvind pe inculpat, deși faptul incriminat întrunea toate elementele unei înșelăciuni consumate, Curtea de fond a violat art. 332 și 333 c. p. și ca atare, motivul invocat este întemeiat;

Pentru aceste motive, Curtea casează etc.

NOTA. — Cestiunea rezolvată de Curtea de casație este mai grea decât s'ar părea la primul examen al ei. Adaog, că soluțiunea dată de supremă instanță nu numai că este foarte contestabilă, dar chiar după cum vom căuta să dovedim, nu este conformă cu dispozițiunile legii noastre.

Considerentul principal al Curții de casație este acela în care dânsa afirmă că «pentru a ști dacă o infracțiune este consumată sau dacă nu e decât o tentativă

or o infracțiune săvârșită dar neisbutită, trebuie să se examineze, nu dacă autorul și-a ajuns scopul propus, ci numai dacă faptul imputat reunește toate condițiunile cerute de lege pentru existența acelei infracțiuni».

Infracțiunile, printre alte diviziuni se împart și în *isbutite* și *neisbutite*; cele din urmă fiind considerate de legiuitor ca mai puțin grave, le pedepsește în general ca tentative cu pedeapsă mai ușoară.

Prin urmare, este inexactă afirmarea că, spre a ști dacă o infracțiune e consumată or o tentativă nu trebuie să examinăm dacă autorul și-a ajuns scopul propus.

Intr'o legislațiune ca a noastră, în care există noțiunea infracțiunii săvârșite dar *neisbutite*, este evident că trebuie să examinăm dacă autorul infracțiunii și-a ajuns or nu și-a ajuns scopul, spre a putea ști dacă trebuie să aplicăm pedeapsa infracțiunii isbutite or a celei neisbutite.

Cu drept cuvânt d-l Garçon spune că tentativa și crima săvârșită dar neisbutită au acest caracter comun că rezultatul dorit de agent n'a fost obținut¹⁾.

De altmintrelea partea a doua a considerentului desființează pe cea dintâiu, fiindcă însăși Curtea de casație recunoaște că spre a ști dacă e vorba de o tentativă or infracțiune consumată, trebuie a examina dacă fapta imputată întrunește toate condițiunile cerute de lege pentru existența infracțiunii. Este însă incontestabil că, în *regulă generală*, pentru a exista infracțiunea trebuie ca scopul dorit de autor să se fi realizat, fiindcă în caz contrar fapta sa rămâne numai o cercare, o simplă tentativă sau o infracțiune săvârșită, dar neisbutită.

Am zis în *regulă generală*.

Sunt ce e drept cazuri în care legea pedepsește o faptă prin sine însăși, indiferent dacă autorul a ajuns să realizeze scopul pe care-l urmărea prin acea faptă. D-l Garraud citează ca exemple falsificarea de monedă, falsul din art. 145 c. p. fr., otrăvirea chiar când n'a pricinuit moartea²⁾.

Am putea adăoga o mulțime de alte cazuri, de ex., complotul prevăzut de art. 79 cod pen., ținerea de măsuri mincinoase art. 393, 394 c. p. și altele.

Însă în orice caz, aceste infracțiuni sunt excepțiuni, iar în regulă generală legea nu consideră ca infracțiune consumată decât acele infracțiuni în care autorul și-a ajuns scopul pe care-l urmărea prin fapta ce a comis.

Spre a distinge aceste două categorii de infracțiuni, în care pentru consumare se cere or nu se cere ajungerea scopului urmărit de autor, penaliștii disting *infracțiunile formale* de *infracțiunile materiale*.

La *infracțiunile formale* de care am dat mai sus exemple, nu se cere isbutirea în scopul urmărit, pentru ca infracțiunea să fie socotită ca fiind consumată și să atragă pedeapsa legală. Indiferent dacă moneda falsă a fost întrebuințată, indiferent dacă măsurile mincinoase au slujit pentruca să înșele pe clienți, simpla faptă a falsificării monetei deținerea măsurilor mincinoase constituie o infracțiune perfectă, deplină, iar nu o simplă tentativă de înșelăciune.

Infracțiunile materiale sunt însă regula, și relativ la acele infracțiuni ajungerea or neajungerea rezultatului dorit de autor, constituie infracțiunea, or constituie tentativa sau infracțiunea săvârșită dar neisbutită. De pildă, nu poate să existe infracțiune de omor, dacă victima nu e ucisă³⁾.

¹⁾ E. Garçon, Code pénal annoté Paris, 1901. Art. 3, No. 24.

²⁾ R. Garraud, Précis de droit criminel. 8-a ed. Paris, 1904, p. 145

³⁾ Vezi Garraud, op. și loc. citat, Confr. Degois, Traité élémentaire de droit criminel. Paris 1911. No. 235, p. 142.

Care sunt însă infracțiunile formale și care sunt cele materiale?

Autorii nu pot da o regulă pentru a putea face deosibirea.

D. F. de Liszt după ce pune regula că «consumarea presupune că toate regulile incriminării particulare relative la infracțiune sunt îndeplinite, și că în particular rezultatul cerut de lege în definirea infracțiunii a fost îndeplinit», adaugă că momentul consumației infracțiunii depinde de fiecare infracțiune după pozițiunile legii, care nu cere totdeauna ca indispensabil pricinuirea răului prin infracțiune, leziunea reală ⁴⁾.

Acesta e adevărul. Spre a ști dacă realizarea scopului urmărit de infractor este o condițiune esențială pentru consumarea infracțiunii, trebuie a cerceta pozițiunile legii relative la infracțiunea respectivă.

Care este însă natura infracțiunii rezolvată prin prezenta deciziune? Înșălăciunea este o infracțiune formală or materială?

Să examinăm pozițiunile legii.

Art. 332 c. p. zice: «Acela care, în vedere de a împărtași un folos, face să se nască o amăgire, în paguba averii altuia».

Termenii legii rezolvă în mod neîndoios cestiunea; și o rezolvă în contra soluțiunii dată de Curtea de casațiune. Pentru ca să fie vorba de delictul de înșălătorie, legea cere ca delicentul să fi făcut să se nască o amăgire, în cazul nostru însă el a încercat să facă să se nască o amăgire, pe care prevederea lui Iancu Dumitrescu a înălăturat-o, deschizând scrierea față cu agenții poștali.

Precum, fapta de a încerca să omori cu un topor pe un individ, care s'a ferit dându-se la o parte, nu e omor, ci tentativă de omor, tot astfel și fapta de a încerca o înșălăciune care n'a isbutit din cauza prevederii persoanei pe care voia delicentul să o înșale, nu constituie înșălăciune, ci tentativă de înșălăciune.

Și într'un caz, ca și în celalt nu e vorba de o infracțiune formală, ci de o infracțiune materială, care când nu isbutește constituie o simplă tentativă.

În zadar Curtea de casațiune încearcă să susțină că scopul delicentului fiind să obțină o dovadă de plățirea datoriei și el obținând această dovadă și-a ajuns scopul pe care îl urmărea. Nu dovada interesă pe delicent, ci ștergerea datoriei și acest rezultat el nu l'a obținut. Chitanța nu era un scop, ci un mijloc pentru atingerea scopului și acest mijloc nu a putut să producă rezultatul dorit, precum și lovitura cu toporul nu a putut să omoare pe omul care s'a ferit de lovitură.

Rezultă dar, din cele mai sus spuse că tribunalul și Curtea de apel au făcut buna și riguroasă aplicare a principiilor, iar Curtea de casațiune care a casat deciziunea Curții de apel a violat legea.

Totuși Curtea de casațiune are o mică scuză.

Atât de absurdă e legea noastră care lasă nepedepsită tentativa de excrocherie, atât de periculoasă e nepedepsirea în acest caz, încât aproape înțeleg, fără însă să aprob, deciziunea Curții de casațiune.

Cine e vinovat de acest lucru regretabil că o hotărîre conform legii e casată de Curtea de casațiune, impresionată de interesul public?

Negreșit că sunt întru câțva vinovați alcătuitoarii codicelui nostru penal, care traducând art. 332 codul penal după § 241 codul penal prusian din 1851 n'au tradus § 242, care dispune că «Înșălăciunea precum și tentativa de înșălăciune se pedepsește...», lăsând astfel ne-

pedepsită tentativa de excrocherie. Oamenii dela 1864 erau atât de mult grăbiți să facă reorganizarea țării, încât ei sunt scuzabili de lacunele legislațiunii pe care au alcătuit-o cu o repezițiune extraordinară.

Însă legiuitorii din vremile mai apropiate n'au absolut nicio scuză când e vorba de aberațiuni legislative ca cea de față.

Sunt ei ignoranți? E adevărat că foarte mulți care se vâra în Parlament n'au nici-o cunoștință de legi, Parlamentul e locașul politicianilor iar nu al legiștilor. Dar, oricum, dacă legiuitorii noștri nu se pricep, de ce nu se adresează celor care se pricep, ca să îndrepteze lacunele legislațiunii noastre?

În realitate e o altă cauză cu mult mai tristă decât nepriceperea, care face ca legislațiunea noastră să fie atât de defectuoasă.

Este că acei capabili de a face legi bune, nu se ocupă de acest lucru, ci de a face operațiuni bune pentru ei, iar cei mai desinteresăți și buni la suflet, pentru prietenii politici or personali.

E trist, dar acesta e adevărul.

I. TANOVICIANU

Curtea de apel din București, secția II

Audiența dela 19 Noembrie 1914

Președenția d-lui FR. PAPP, președinte

Deciziunea civilă No. 184

Raluca Nedelcovici cu Maria Ionescu

Soți.— Donațiuni între soți prin persoane interpuse.— Dacă sunt valabile?—(Art. 812 și 940 c. civil).

Legiuitorul, după cum rezultă din combinațiunile art. 812 și 940 c. civil, recunoaște, în mod implicit, că donațiunile deghizate, sub forma unui contract oneros, sunt valabile, dacă s'au făcut în favoarea unei persoane capabile, nedeclarând nule decât donațiunile cari sunt făcute unor persoane incapabile, sau când întrec cotitatea disponibilă, fie că asemenea donațiuni ar fi deghizate, fie că ar fi făcute unor persoane interpuse *).

Curtea,

Ascultând pe d-nii avocați Mihăilescu și Bilciurescu din partea apelantei Raluca Nedelcovici; și

Pe d-l avocat Comșa din partea intimetei Maria Ionescu.

Deliberând,

Asupra apelurilor făcute de către Raluca Nedelcovici cu autorizația soțului, Marin Nedelcovici și de către Maria Ionescu, contra sentinței civile No. 693/913 a Trib. Ilfov s. II c. c., apeluri care au fost conexe cu jurnalul No. 367 din 18 Februarie 1914;

Având în vedere sentința apelată, actele cauzei și concluziunile orale și scrise ale părților;

Având în vedere motivele din sentința apelată, pe care Curtea găsimdu-le juste și întemeiate și le însușește;

Având în vedere că din actele autentice prezentate la prima instanță de către Raluca Nedelcovici se constată că, la 1893, Tănase Ionescu, câmpără dela Marin V. Fochianu locul din strada Rinocerului, în întindere de 10 m. față, și 10 m. fundul și 30 m. 70 cm. adâncimea cu prețul de 2500 lei, că același loc Tănase Ionescu îl vinde în 1894 lui C. Nisipeanu cu 400 lei, iar C. Nisipeanu în 1897 după ce pe locul ce cumpăraseră se clădise o casă îl vinde către M. Ionescu și soția acestuia Maria Ionescu, soră cu C. Nisipeanu cu prețul de 995 lei;

*) Reformată prin decizia Curții de casație s. I, No. 609/915, ce publicăm tot în acest număr la pag. 3.

⁴⁾ F. von Liszt, Lehrbuch des deutschen Strafrechts, 14 și 15 ed. Berlin 1905, § 46 p. 200; și trad. fr. Paris, 1911, t. I, § 46, p. 296.

Având în vedere că nu se contestă de părți că C. Nisipeanu, vânzătorul și Maria Ionescu, cumpărătoarea, sunt frați;

Considerând că din împrejurarea că vânzarea imobilului în chestiune are loc între frați și cu un preț minim și din examinarea actelor de vânzare-succesivă, autentificate de către Trib. Ilfov No. 8846/93, 6 68/94 și 7785/97, rezultă pentru Curte convingerea că Tănase Ionescu nu a făcut o adevărată vânzare către C. Nisipeanu și nici acesta către soții Tănase și Maria Ionescu, ci s'a recurs la această formă pentru a se ascunde donațiunea făcută de către Tănase Ionescu soției sale Maria Ionescu, pentru jumătate din acest imobil;

Considerând că, în ce privește condițiunile de formă ale acestei donațiuni, ele sunt îndeplinite, actele ce o constată fiind autentice și făcute între persoane capabile de a da și a primi, care au consimțit la facerea acestor acte;

Că legiuitorul, după cum rezultă din combinațiunile art. 812 și 940 din codul civil, recunoaște în mod implicit că donațiunile deghizate sub forma unui contract oneros sunt valabile dacă s'au făcut în favoarea unei persoane capabile, nedeclarând nule decât donațiunile care sunt făcute unor persoane incapabile sau când întrec cotitatea disponibilă, fiecă asemenea donațiuni ar fi deghizate, fie că ar fi făcute unor persoane interpusă;

Că, întrucât Tănase Ionescu nu avea erezi rezervatari, el putea să dăruiască soției întregul său patrimoniu, nefiind nici o dispozițiune de lege prohibitivă și, prin urmare, putând face donațiunea în mod direct, nu este logic a fi oprit a face o asemenea donațiune, fie sub forma unui contract oneros, fie prin persoane interpusă, art. 940 din codul civil, în partea sa finală nedeclarând nule decât donațiunile indirecte ce exced capacității soților de a dărui;

Că, în aceste împrejurări, apelul făcut de către Raluca Nedelcovici găsindu-se neîntemeiat, urmează a se respinge;

Având în vedere că Maria Ionescu înaintea Tribunalului a cerut și jumătate din costul reparațiilor, îmbunătățirilor și construcțiilor ce a făcut imobilului a cărui împărțire urmează a se face între dânsa și reclamantă, dările către Stat, județ și comună ce a plătit de la moartea soțului, în sumă totală de lei 1562 bani 10, jumătate privind-o pe dânsa;

Considerând că din recipisele aflate la dosar și chitanțele și facturile prezentate tribunalului de către Maria Ionescu se constată că a plătit dânsa asigurări, dări fiscale relative la acest imobil și că s'a făcut reparațiuni și îmbunătățiri și anume: împrejmuire, cismea și sobă de teracotă în sumă totală 1189.50% sumă cu care s'a sporit valoarea imobilului și deci, urmează a se susporta jumătate de către Raluca Nedelcovici;

Că celelalte sumi prelinse de Maria Ionescu fiind relative la curățitul latrinei, hăznamei și la cheltueli de mici reparațiuni locative și cum dânsa singură s'a folosit de imobil, aceste sumi urmează a se susporta numai de dânsa;

Că, dar, apelul său fiind în parte fondat urmează a se admite și a se obliga Raluca Nedelcovici la plata sumei de lei 594 bani 75;

Pentru aceste motive, Curtea, etc.

(ss) Fr. Papp, I. Coandă, N. N. Săulescu, Em. Miculescu.

O p i n i u n e

Difer de opiniunea majorității numai în ce privește apelul făcut de Raluca Nedelcovici de a i se lăsa în plină proprietate și posesiune imobilul din București, str. Rinocerului 21, stăpănit de Maria Ionescu;

Având în vedere că Raluca Nedelcovici revendică acest imobil dela Maria Ionescu, în calitate de moștenitoare a decedatului său frate Tănase Ionescu;

Că, Maria Ionescu recunoaște dreptul apelantei numai la jumătate din acest imobil fiindcă pentru cealaltă jumătate dânsa a devenit proprietară în baza actelor de vânzare autentice la No. 6068/94 și 7785/97;

Având în vedere că, apelanta a susținut că aceste acte sunt nule și neexistente ca fiind niște acte simulate și în fraudă legii;

Având în vedere că, majoritatea Curții constată că actele de cari se vorbește mai sus constituie o donațiune deghizată făcută de Tănase Ionescu soției Maria Ionescu; însă, întrucât soțul Tănase Ionescu, nu avea erezi rezervatari, putea să dăruiască soției întregul patrimoniu său, fie sub forma unui contract oneros, fie prin persoane interpusă, de oarece art. 940 c. civ., în partea sa finală nu declară nule decât donațiunile indirecte ce exced capacității soților de a dărui;

Având în vedere că, este constant, în speță, că sub aparența unor acte de vânzare se ascunde o donațiune deghizată pe care Tănase Ionescu o făcea soției sale Maria și că C. Nisipeanu cumpărătorul imobilului dela Tănase Ionescu și frate cu Maria Ionescu era numai o persoană interpusă;

Considerând că, art. 937 din c. civ., permite donațiunile între soți atunci când ele sunt directe și pe față;

Că, tot astfel art. 13.7 c. civ., permite vânzarea între aceleași persoane în cele trei ipoteze anume specificate de acest text de lege;

Că, în ambele aceste cazuri, donațiunea și vânzarea sunt supuse reducățiunii dacă atacă rezerva și aceasta după cererea erezilor rezervatari;

Când însă se recurge la căi piezișe, atunci art. 940 c. civ., este categoric; el declară în ultimul său alineat că orice donațiune între soți deghizată sau făcută unei persoane interpusă este nulă;

Considerând că, dispozițiile acestui articol din lege fiind generale și absolute, pot fi invocate de orice persoană care are interes, deci și de moștenitorii nerezervatari întrucât legea nu distinge;

Considerând că nulitatea prevăzută de acest articol se întemeiază pe prezumții că donațiunile făcute în formă deghizată sau prin persoane interpusă nu sunt sincere și nu exprimă libera voință a donatorului; ci sunt de cele mai multe ori efectul captațiunii din partea femeii, sau a abuzului de autoritate din partea bărbatului; ca nulitatea bazată pe o astfel de prezumție este de ordine publică și în același timp o nulitate de formă care poate fi invocată de orice persoană ar avea interes să se prevaleze de ea și prin urmare și de moștenitorii colaterali;

Că, astfel fiind, actele de vânzare aut. la No. 6068/94 și 7785/97 de cari se prevalează Maria Ionescu, cari ar fi constituind titlurile sale de proprietate fiind nule, urmează că apelul făcut de Raluca Nedelcovici în această privință, este întemeiat și în consecință, imobilul din str. Rinocerului 21 București, să i se restituie ca fiind singura succesoare a fratelui său defunct Toma Ionescu.

(s) V. Antinescu.

A apărut:

Studiu comparativ de Drept penal prusian și român, fascicula III, cuprinzând: *Abuzul de încredere*, *Duelul*, *Punerea în circulație a monedelor false și falsificate*, *Abuzul de putere*, *Escrocheria în procesele civile*, de d-l judecător P. Dimitrescu. — Prețul 2 lei.

În curând va apare și fascicula IV din această lucrare, cuprinzând: *Lovirea*, *Prejudiciul la escrocherie*, *Crime de înaltă trădare*.

A apărut: *Prezidentul tribunalului în Legislațiunea română* (ed. II-a), de d-l V. G. Tătaru, președinte la Curtea de apel din Galați. Prețul 10 lei.